

Sygn. akt I ACa 739/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Maria Iwankiewicz
Sędziowie:	SSA Marta Sawicka SSA Eugeniusz Skotarczak (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Justyna Kotlicka

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2015 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko M. O. Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w S.

przy udziale interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w S. , Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 15 lipca 2014 r., sygn. akt I C 1073/12

I. oddala apelację,

II. zasądza od powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz pozwanego M. O. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

III. zasądza od powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA E. Skotarczak SSA M. Iwankiewicz SSA M. Sawicka

Sygn. Akt I ACa 739/14

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 15 lipca 2014 roku po rozpoznaniu sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. przeciwko M. O. Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w S. przy interwencji ubocznej Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w S., Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w S. o zapłatę kwoty 112.500 złotych powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 30 marca 2011 r. powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. zawarł ze Stowarzyszeniem (...) z siedzibą w P. i Spółdzielnią (...) w P. umowę, na mocy której powód- (...) zobowiązał się sprzedać wyżej wskazanym podmiotom środki ochrony roślin i nawozy do łącznej wartości 120.000 zł. Jako zabezpieczenie tego zobowiązania, Stowarzyszenie (...) miało ustanowić na rzecz powoda Umowę Zastawu.

Umowa handlowa została zawarta na czas nieokreślony.

Zgodnie § 7 ww. umowy handlowej z dnia 30 marca 2011 r., umowa ta mogła zostać wypowiedziana przez (...) w każdym momencie, a zobowiązane opisane w § 1 stawało się natychmiast wymagalne w momencie wszczęcia egzekucji komorniczej wobec Stowarzyszenia (...) oraz Spółdzielni (...).

W tej samej dacie, tj. 30 marca 2011 r. powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. zawarła ze Stowarzyszeniem (...) z siedzibą w P. umowę o ustanowienie zastawu rejestrowego. W umowie tej, w celu zabezpieczenia wierzytelności wynikających z zawartej umowy handlowej z 30 marca 2011 r., dotyczącej sprzedaży środków ochrony roślin i nawozów do łącznej wartości 120.000 zł, ustanowiono na rzecz powoda spółki (...) zastaw rejestrowy na ładowarce teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), nr silnika (...), rok produkcji 2008, typ (...). W umowie wskazano, że wartość przedmiotu zastawu wynosi 160.000 zł. W § 5 ww. umowy wskazano, że przedmiot zastawu pozostaje w posiadaniu zastawcy. § 6 umowy stanowił, że w przypadku nie wywiązania się zastawcy i Spółdzielni (...) ze zobowiązań wynikających z umowy, tj. wobec braku zapłaty całej wierzytelności do dnia 30 września 2011 r., zastawnik może zaspokoić swoje roszczenie poprzez przejęcie przedmiotu zastawu na własność (art.22 ustawy o rejestrze zastawów i zastawie rejestrowym).

Powyższy zastaw został wpisany do rejestru zastawów postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie Wydział XIV Gospodarczy- Rejestru Zastawów z dnia 14 czerwca 2011 r. (sygn. akt SZ.XIV.Ns-Rej.Za 1500/11/580).

Powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. sprzedał Spółdzielni (...) w B. towary na łączną kwotę 122.221,87 zł. Zapłata powyższego zobowiązania została zabezpieczona przez Stowarzyszenie (...) w P. właśnie wyżej opisanym zastawem rejestrowym na ładowarce teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), nr silnika (...), rok produkcji 2008, typ (...).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. prowadził równoległe dwa postępowania - egzekucyjne w sprawie KM 207/12 oraz zabezpieczające, przekształcone następnie w egzekucyjne, w sprawie o sygn. akt KM 204/12 przeciwko Spółdzielni (...) w P..

Postępowania te wszczęto w styczniu 2012 r. z wniosku wierzyciela P.P.H.U. (...) spółki z o.o. z siedzibą w W., na podstawie tytułu wykonawczego - nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt I GNc 3707/11 wydany przez Sąd Rejonowy w Koszalinie, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności oraz w oparciu o nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt I Nc 2/12 wydany przez Sąd Okręgowy w Koszalinie i zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.

Wierzyciel jako majątek, z którego ma być prowadzona egzekucja wskazał przede wszystkim maszyny rolnicze, które ww. Spółdzielnia zakupiła od P.P.H.U. (...).

W toku powyższych postępowań, pozwany Komornik w dniu 23 stycznia 2012 r. wraz pracownikami jego kancelarii komorniczej - asesorem, aplikantami, a także przy udziale innych osób udał się dokonać czynności zajęcia ruchomości należących do dłużnika Spółdzielni (...), które znajdowały się w jej siedzibie w miejscowości P.. W toku czynności

zajęto liczne ruchomości, w tym pojazdy mechaniczne i maszyny rolnicze, została także zajęta sporna ładowarka teleskopowa N. typ (...).

Prezes Spółdzielni E. S. (2) wydał pozwanemu Komornikowi kluczyki do przedmiotowej ładowarki, które następnie przekazano dozorczy, gdyż Komornik oddał zajęte rzeczy pod dozór S. B..

Ponieważ na przedmiotowej ładowarce znajdowało się logo Spółdzielni (...), Komornik nie miał wątpliwości, że stanowi ona własność dłużnika- Spółdzielni.

Stosownie do art. 847 § 2 k.p.c. przy zajęciu ładowarki był obecny reprezentujący dłużną Spółdzielnię jej Prezes Zarządu E. S. (2).

W trakcie zajmowania kolejnych ruchomości Komornik M. O. pytał go, czyją własnością jest dana ruchomość, ewentualnie czy osobom trzecim przysługuje prawo żądania zwolnienia jej od egzekucji. E. S. (2) wskazywał jako właściciela zajętych rzeczy, w tym i przedmiotowej ładowarki, dłużniczkę Spółdzielnię (...) w P., co zostało odnotowane w protokole zajęcia ruchomości.

Skuteczna egzekucja została przeprowadzona tylko z ruchomości pozostających we władaniu Spółdzielni, stanowiących w większości maszyny rolnicze o znacznej wartości, które wcześniej zostały zakupione od spółki (...), a za które dłużna Spółdzielnia nie zapłaciła.

W toku czynności egzekucyjnych prowadzonych w dniu 23 stycznia 2012 r. przez pozwanego Komornika Sądowego M. O. na terenie Spółdzielni w P., Prezes Zarządu Spółdzielni (...) E. S. (2) przez niemalże cały czas rozmawiał przez telefon z różnymi osobami, tj. z wierzycielami, z rolnikami. W rozmowie często padało imię G.. Prezes Zarządu spółki (...) ma na imię G. (jest to G. C.), stąd też pozwany Komornik M. O. i jego pracownicy mogli powziąć uzasadnione przypuszczenie, że E. S. (2) o fakcie zajęcia ruchomości (w tym i przedmiotowej ładowarki) zawiadomił spółkę (...), tym bardziej, że w toku czynności egzekucyjnych E. S. (2) prosił Komornika o umożliwienie mu osobistego zawiadomienia przedstawicieli spółki (...) o czynnościach egzekucyjnych, argumentując to faktem konieczności zachowania dobrych relacji w sytuacji prowadzenia wspólnych interesów. E. S. (2) kontaktował się także z przedstawicielem wierzyciela (...) spółki z o.o., prosząc o wstrzymanie czynności egzekucyjnych.

W dniu 13 lutego 2012 r. w Kancelarii Komorniczej Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. stawili się E. S. (2) (w imieniu swoim i Spółdzielni (...) w P.) oraz R. P.. Komornik doręczył im zawiadomienia o wszczęciu egzekucji w sprawie o sygn. KM 204/12 i 207/12. Dłużnicy oświadczyli, że zajęta przez Komornika w dniu 23 stycznia 2012 r. ładowarka N.stanowi zastaw za środki ochrony roślin oraz nawozy na rzecz spółki z o.o. (...) G. C., lecz dokumentów dłużnik nie posiada i E. S. (2) i R. P. takich dokumentów Komornikowi nie przedłożyli. Komornik doręczył przedstawicielom dłużnika kopie wyceny ruchomości.

Komornik M. O., mimo, że nie miał takiego obowiązku, sporządził protokół z wizyty w jego Kancelarii E. S. (2) i R. P.

Z treści protokołu wynika, że E. S. (2) w toku rozmowy z Komornikiem oświadczył, że zawiadomił już spółkę (...) o zajęcia komorniczym.

W dniu 14 lutego 2012 r. odbyła w miejscowości W. pierwsza licytacja zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. ruchomości. Wartość szacunkową przedmiotowej ładowarki teleskopowej marki N. (...) rok prod. 2008 wraz z łyżką i widłami określono na kwotę 150.000 zł, zaś cenę wywołania na kwotę 112.500 zł.

W toku licytacji, objęte nią ruchomości, w tym ładowarkę teleskopową N. (...) rok prod. 2008 wraz z łyżką i widłami nabył PPHU (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. za kwotę 126.500 zł.

W wiadomości e-mail z 12 marca 2012 r., skierowanej do spółki z o.o. (...) zawarto informację o zajęcia przedmiotowej ładowarki, oraz innych ruchomości, w toku spraw egzekucyjnych KM 207/12 i KM 204/12.

Pismem z dnia 15 marca 2012 r. powód (...) zawiadomił pozwanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w S. M. O., że powziął informację, że w toku postępowań egzekucyjnych o sygn. KM 207/12 i KM 204/12 zajęta została ładowarka teleskopowa marki N. (...) nr seryjny (...), stanowiąca własność Stowarzyszenia (...) w Likwidacji z siedzibą w P.. Powód wskazał, że na ruchomości tej ustanowiony jest zastaw rejestrowy na jego rzecz i zwrócił się o wskazanie stron postępowania celem obrony swoich praw, tj. wystąpienia z wnioskiem o zwolnienie ww. ruchomości spod zajęcia.

Pismem z dnia 13 kwietnia 2012 r. powód złożył Stowarzyszeniu (...) i Spółdzielni (...) oświadczenie w którym wskazał, że w związku z brakiem zapłaty w terminie zobowiązań na łączną kwotę 108.491,02 zł na jego rzecz przez Spółdzielnię (...), przejmuje ładowarkę będącą przedmiotem zastawu na własność i wezwał do jej wydania w terminie 7 dni, poprzez dostarczenie jej do siedziby spółki, z zagrożeniem wystąpienia na drogę postępowania sądowego.

Pismem z tej samej daty powód (...) zawiadomił pozwanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. o przejęciu ładowarki na własność i poprosił o wskazanie wierzycieli celem wezwania ich do zwolnienia ładowarki spod egzekucji.

W odpowiedzi na powyższe pismo, pozwany Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. w piśmie z 20 kwietnia 2011 r. wskazał, że wierzycielem egzekwującym w sprawie egzekucyjnej KM 204/12 jest P.P.H.U. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W., a egzekucja prowadzona jest na podstawie tytułu wykonawczego- nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Okręgowy w Koszalinie w dniu 18 stycznia 2012 r., sygn. akt I Nc 2/12 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Okręgowego w Koszalinie z 10 lutego 2012 r.

Powód (...) spółka z o.o. pismem z dnia 27 kwietnia 2012 r. wezwał P.P.H.U. (...) spółkę z o.o. z siedzibą w W. do zwolnienia ładowarki od egzekucji, wskazując, że jest ona przedmiotem zastawu rejestrowego ustanowionego na jego rzecz.

W odpowiedzi na wezwanie z dnia 27 kwietnia 2012 r., P.P.H.U. (...) spółka z o.o. z siedzibą w W. wskazał, że w toku egzekucji, wobec braku chętnych do nabycia ładowarki na licytacji, jako wierzyciel egzekwujący przejął własność przedmiotowej ładowarki.

Pełnomocnik „ P.P.H.U. (...)” wskazał, że Komornik zajął przedmiotową ładowarkę w dniu 23 stycznia 2012 r., zaś obecny przy tej czynności Prezes Spółdzielni (...) w P. nie wniósł żadnych zastrzeżeń. W piśmie wskazano, że dłużnik nie informował Komornika ani wierzyciela, że zajęta ładowarka jest przedmiotem zastawu rejestrowego na rzecz spółki (...), stąd nie było przeszkód do jej wyceny, a następnie sprzedaży w drodze licytacji przez Komornika.

Pismem z dnia 9 maja 2012 r. powód (...) spółka z o.o. jako zastawnik zwróciła się do pozwanego Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S., wnosząc o wypłatę na rzecz powoda kwoty 122.221,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie od dnia 16 grudnia 2011 r. do dnia zapłaty. Powód wskazał, że ładowarka teleskopowa typu (...) marki N. (...) nr seryjny (...) została sprzedana, a spółce (...) przysługuje zabezpieczona zastawem na ww. ładowarce wymagalna wierzytelność w kwocie 122.221,87 zł. W przypadku, gdyby należności uzyskane ze sprzedaży przedmioty zostały już wypłacone, powód zwrócił się o udzielenie mu szczegółowych informacji w zakresie daty zajęcia przedmiotu zastawu, okoliczności dokonanej sprzedaży, ceny uzyskanej ze sprzedaży, daty wpływu środków oraz daty i sposobu ich rozdysponowania.

W odpowiedzi na wezwanie do wydania spółce ładowarki teleskopowej typu (...) marki N. (...) nr seryjny (...), pismem z dnia 15 maja 2012 r. Spółdzielnia (...) w P. zwróciła się do spółki (...), wskazując, że wezwanie nie może zostać zrealizowane, gdyż ładowarka została zajęta i zlicytowana w trakcie postępowań egzekucyjnych o sygn. KM 204/12 i KM 207/12, prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w S. M. O. z wniosku P.P.H.U. (...) spółki z o.o. w W. i w dniu składania oświadczenia przez (...) o przejęciu ładowarki na własność, Spółdzielnia ani Stowarzyszenie nie były już w posiadaniu ww. ładowarki.

Spółdzielnia wskazała, że mimo składania skarg na czynności Komornika, ładowarkę zlicytowano wraz z pozostałym sprzętem, który został zajęty.

Pismem z dnia 24 maja 2012 r. powód (...) spółka z o.o. wezwał Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. do zapłaty na rzecz spółki kwoty 112.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi od daty otrzymania pisma. W ww. piśmie powód argumentował, że Komornik dzień przed wyznaczonym terminem licytacji został przez dłużnika zawiadomiony do protokołu, że ładowarka teleskopowa typu (...) jest objęta zastawem rejestrowym ustanowionym na rzecz spółki (...), lecz mimo to Komornik przeprowadził licytację i doprowadził do przejęcia ładowarki na własność przez wierzyciela egzekwującego. Powód wskazał, że pismami z dnia 15 marca 2012 r. i 9 maja 2012 r. zawiadamiał Komornika o tym, że ładowarka jest przedmiotem zastawu rejestrowego.

Powód wskazał, że zgodnie z art. 805¹ § 1 k.p.c. Komornik winien wstrzymać czynności egzekucyjne i zawiadomić powoda o dokonanej zajęciu, a także uzyskać z centralnej informacji o zastawach rejestrowych dane, czy dłużnik jest zastawcą zastawu rejestrowego i kto jest zastawnikiem i zawiadomić zastawnika o egzekucji, lecz Komornik tego nie uczynił. Wskutek tego spółka (...) poniosła szkodę w wysokości odpowiadającej wartości przedmiotowej ładowarki.

Pismem z dnia 4 lutego 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowy w S. M. O. zwrócił się do Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów o wskazanie poszczególnych wpisów odnoszących się do Spółdzielni (...) w P..

W odpowiedzi na powyższe zapytanie, w piśmie z dnia 12 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów wskazał, że przedmiotowe zapytanie powinno zostać skierowane do Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych w W., gdyż Wydział Rejestru Zastawów Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum nie dysponuje informacjami, o jakie zwrócił się Komornik.

Sąd wskazał, że w oparciu o dane w systemie ustalił, że Spółdzielnia (...) w P. nie była uczestnikiem postępowania w sprawach prowadzonych przez XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów w Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie okresie od 1 stycznia 2007 r. (data utworzenia Wydziału w Szczecinie) do dnia 12 lutego 2013 r.

Pozwany Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. M. O. prowadził w przeszłości przeciwko powodowi spółce (...) postępowanie egzekucyjne. Postępowanie to okazało się skuteczne, wierzytelność została zaspokojona.

W ocenie przedstawicieli spółki (...), pozwany Komornik prowadził powyższe postępowanie w sposób, który był dla powoda jako dłużnika nadmiernie uciążliwy.

Należność powoda - spółki (...) za sprzedane Spółdzielni (...) w B. towary na łączną kwotę 122.221,87 zł, której zapłata została zabezpieczona przez Stowarzyszenie (...) w P. zastawem rejestrowym na ładowarce teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), typ (...), nie została do chwili obecnej zapłacona.

Powód nie dochodził w żaden sposób zaspokojenia swojej należności na drodze sądowej i nie wszczynał też postępowań egzekucyjnych wobec Spółdzielni.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. domagał się zasądzenie od pozwanego Komornika na swoją rzecz kwoty 112.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2012 r.

Powód upatrywał swojej szkody w tym, że gdyby pozwany Komornik zawiadomił go o skierowaniu egzekucji do ruchomości- ładowarki teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), typ (...), co do której na rzecz powoda ustanowiony był zastaw rejestrowy, powód mógłby uzyskać zaspokojenie swojej należności względem Spółdzielni (...). Wartość szkody, wg powoda stanowiła żądana w pozwie kwota, za jaką wierzyciel egzekwujący P.P.H.U. (...) przejął przedmiotową ładowarkę.

Podstawą powództwa był przepis art. 23 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U.2011.231.1376 j.t.), (zwaną dalej u.k.s.e.), zgodnie to z którym, komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności. Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika uregulowana w powyższym przepisie jest odpowiedzialnością deliktową, której przesłanką jest działanie lub zaniechanie niezgodne z prawem, bez względu na zawinienie komornika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 279/09, LEX nr 585901). Odpowiedzialność odszkodowawcza komornika, będącego funkcjonariuszem publicznym, wynika z ogólnych przepisów poświęconych odpowiedzialności deliktowej (art. 415 i n. k.c. oraz art. 77 Konstytucji).

Sąd wskazał, że zgodnie z ogólną regułą dotyczącą rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym wyrażoną w art. 6 k.c., ciężar udowodnienia zaistnienia w realiach sprawy powyższych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Komornika, obciążał powoda.

W ocenie Sądu, powód powyższego ciężaru dowodu nie podźwignął i nie zdołał w niniejszym procesie przesłanek tych wykazać.

Zdaniem Sądu, przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego w realiach rozpoznawanej sprawy się nie ziściły.

Zgodnie z art. 16 ust.1 u.k.s.e., komornik jest obowiązany postępować zgodnie z przepisami prawa, złożonym ślubowaniem i zasadami etyki zawodowej.

Według Sądu w przedmiotowej sprawie nie sposób mówić o bezprawnym zachowaniu pozwanego Komornika w toku wykonywania czynności egzekucyjnych w sprawach toczących się przeciwko dłużnikowi- Spółdzielni (...) (sygn. akt KM 204/12 i KM 207/12), w związku to z którymi po stronie powoda miałyby powstać szkoda. W ocenie Sądu, Komornik w toku ww. postępowań egzekucyjnych dochował należytej, wymaganej przepisami prawa staranności w działaniu, czynności egzekucyjne zostały przeprowadzone prawidłowo i w tym zakresie nie można pozwanemu Komornikowi postawić żadnego zarzutu.

Sąd wskazał, że Komornik na wniosek wierzyciela P.P.H.U. (...) spółki z o.o. z siedzibą w W. w styczniu 2012 r. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi- Spółdzielni (...). W toku tego postępowania egzekucyjnego, w dniu 23 stycznia 2012 r. Komornik dokonał zajęcia ruchomości pozostających we władaniu dłużnika, głównie maszyn i urządzeń rolniczych zakupionych u wierzyciela, w tym m.in. przedmiotowej ładowarki teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), typ (...). Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych, Komornik dokonując czynności zajęcia pytał obecnego przy tej czynności Prezesa Zarządu dłużnej Spółdzielni - E. S. (2), czyją własność stanowi przedmiotowa ładowarka (jak również inne zajęte ruchomości) i uzyskał informację, że ruchomości te stanowią własność Spółdzielni. Dodatkowo, ww. ładowarka oznaczona była logo Spółdzielni, co dodatkowo utwierdziło Komornika w przekonaniu o tym, że własność ruchomości przysługuje Spółdzielni. Komornik, wobec powyższej informacji i zapewnień Prezesa Zarządu dłużnej Spółdzielni E. S. (2), nie miał i nie powziął żadnych wątpliwości co do własności ładowarki. Nie zostały Komornikowi w toku wykonywania czynności egzekucyjnych przekazane żadne informacje na temat tego, że ładowarka stanowi przedmiot zastawu na rzecz powoda, Komornikowi nie okazano też żadnych dokumentów na tę okoliczność. Dopiero na dzień przez planowanym terminie licytacji zajętych w dniu 23 stycznia 2012 r. ruchomości, w tym i przedmiotowej ładowarki, w Kancelarii pozwanego Komornika stawił się m.in. Prezes Zarządu E. S. (2), który poinformował Komornika, że zajęta przez Komornika w dniu 23 stycznia 2012 r. ładowarka N. (...) stanowi zastaw za środki ochrony roślin oraz nawozy na rzecz spółki z o.o. (...). Było to jedynie słowne oświadczenie, gdyż E. S. (2) nie przedstawił Komornikowi żadnych dokumentów wskazujących na tę okoliczność. W trakcie tej wizyty, E. S. (2) w toku rozmowy z Komornikiem oświadczył także, że zawiadomił już spółkę (...) o zajęciu komorniczym, stąd też Komornik miał prawo przypuszczać, że tak się stało, zwłaszcza, że już w trakcie trwania czynności egzekucyjnych zajęcia ruchomości, w tym i przedmiotowej ładowarki, w dniu 23 stycznia 2012 r., E. S. (2) dużo rozmawiał przez telefon, zwracając się także do rozmówcy G., stąd też Komornik i pracownicy jego Kancelarii uczestniczący w czynnościach powzięli uzasadnione przypuszczenie, że E. S. (2) zawiadomił powoda - spółkę (...) o wszczęciu

przeciwko Spółdzielni egzekucji, w toku której zajęto łądownarkę, stanowiącą przedmiot zastawu ustanowionego na zabezpieczenie wierzytelności powoda.

Sąd stwierdził, że zaniedbania dłużnika w wykonywaniu obowiązków nałożonych na niego art. 847 § 2 k.p.c. (zgodnie to z którym dłużnik powinien przy zajęciu, a jeżeli jest nieobecny - niezwłocznie po otrzymaniu odpisu protokołu zajęcia, wymienić komornikowi znajdujące się w jego władaniu ruchomości, do których osobom trzecim przysługuje prawo żądania zwolnienia ich od egzekucji, ze wskazaniem adresów tych osób, a komornik zawiadomi o zajęciu osoby wskazane przez dłużnika), nie mogą skutkować powstania obowiązku po stronie organu egzekucyjnego, prowadzącego kilka spraw egzekucyjnych przeciwko temu samemu dłużnikowi, polegającego na udzieleniu z urzędu osobie trzeciej informacji, o jakich jest mowa w tym przepisie.

W tej sytuacji zatem zdaniem Sądu można mówić o zaniedbaniu dłużnika - Spółdzielni (...), której przedstawiciel E. S. (2), w dacie dokonywania czynności egzekucyjnych w dniu 23 stycznia 2012 r., nie poinformował Komornika, że łądownarka jest przedmiotem zastawu, a nawet później, informując o tym Komornika w dniu 13 lutego 2012 r., nie przedstawił na tę okoliczność stosownych dokumentów.

W ocenie Sądu, Komornikowi nie można także skutecznie postawić zarzutu, że wobec niezawiadomienia powoda o skierowaniu egzekucji do przedmiotu objętego zastawem, poniósł on szkodę. Przede wszystkim, jak już wyżej wskazano, Komornik dopiero w dniu 13 lutego 2012 r., a więc na dzień przed licytacją, dowiedział się, że łądownarka jest przedmiotem zastawu. Co więcej jednak, nawet gdyby Komornik wiedział o tym wcześniej, nie miał on możliwości zawiadamiania o tym fakcie powoda. Przede wszystkim bowiem, Komornik nie otrzymał żadnych dokumentów wskazujących bez wątpliwości na to, że łądownarka jest przedmiotem zastawu. Sam Komornik natomiast tych informacji nie był w stanie uzyskać.

Zgodnie z art. 805¹ § 1 i 2 k.p.c., jeżeli w toku egzekucji zostanie ujawnione, że na zajętych przedmiocie, wierzytelności lub prawie ustanowiony został zastaw rejestrowy, komornik zawiadomi niezwłocznie o zajęciu zastawnika zastawu rejestrowego. Prowadząc egzekucję o świadczenie przekraczające dwadzieścia tysięcy złotych, komornik obowiązany jest uzyskać z centralnej informacji o zastawach rejestrowych dane o tym, czy dłużnik jest zastawcą zastawu rejestrowego oraz kto jest zastawnikiem. O wszczęciu egzekucji komornik niezwłocznie zawiadamia zastawnika zastawu rejestrowego. § 4 powyższego przepisu stanowi, że sprzedaż ruchomości, wierzytelności i praw obciążonych zastawem rejestrowym może nastąpić nie wcześniej niż po upływie tygodnia od dnia zawiadomienia zastawnika.

Stosownie do art. 2 ust. 1 Ustawy z dnia z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U.2010-01-18), do ustanowienia zastawu rejestrowego są wymagane umowa o ustanowienie tego zastawu (umowa zastawnicza) między osobą uprawnioną do rozporządzania przedmiotem zastawu (zastawcą) a wierzycielem (zastawnikiem) oraz wpis do rejestru zastawów. Zgodnie z art. 20 ww. ustawy, wierzytelność zabezpieczona zastawem rejestrowym podlega zaspokojeniu z przedmiotu tego zastawu z pierwszeństwem przed innymi wierzytelnościami, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Artykuł 805¹ k.p.c. dodatkowo uprzywilejowuje zastawnika zastawu rejestrowego, wprowadzając szczególne obowiązki komornika względem tego podmiotu. Przede wszystkim komornik jest zobligowany do niezwłocznego (tj. bez nieuzasadnionej zwłoki) zawiadomienia zastawnika zastawu rejestrowego o zajęciu przedmiotu, wierzytelności lub prawa objętych zastawem rejestrowym, gdy tylko w toku egzekucji okaże się, że została ona skierowana do takiego przedmiotu. Ponadto, w przypadkach określonych w art. 805¹ § 2 i 3 k.p.c., Komornik ma obowiązek przeprowadzenia z urzędu dochodzenia w celu ustalenia, czy przedmiot egzekucji nie jest obciążony zastawem rejestrowym.

Zgodnie z § 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 15 października 1997 r. w sprawie ustroju i organizacji centralnej informacji o zastawach rejestrowych oraz szczegółowych zasad udzielania informacji, wydawania odpisów i zaświadczeń. (Dz.U.1997.134.893), Centralna informacja udziela następujących informacji:

- 1) czy dany podmiot jako zastawca jest wpisany do rejestru zastawów i pod jakim numerem pozycji rejestru zastawów oraz czy toczy się postępowanie o wpis nowego zastawu rejestrowego, w którym dany podmiot występuje jako zastawca i pod jaką sygnaturą akt sprawy,
- 2) czy dany podmiot jako zastawca określonego przedmiotu zastawu rejestrowego jest wpisany do rejestru zastawów i pod jakim numerem pozycji rejestru zastawów oraz czy toczy się postępowanie o wpis nowego zastawu rejestrowego, w którym dany podmiot występuje jako zastawca określonego przedmiotu zastawu rejestrowego i pod jaką sygnaturą akt sprawy,
- 3) o braku w rejestrze zastawów danego numeru pozycji rejestru,
- 4) o wykreśleniu zastawu rejestrowego pod danym numerem pozycji rejestru zastawów wraz z podaniem daty wykreślenia oraz nazwy sądu, który wydał postanowienie o wykreśleniu tego zastawu,
- 5) o braku w Centrali Rejestru Zastawów sprawy o danej sygnaturze akt,
- 6) o numerze pozycji rejestru zastawów właściwym dla danej sygnatury akt sprawy,
- 7) że sprawa o danej sygnaturze akt jest w toku, wraz z określeniem daty złożenia wniosku,
- 8) że pod daną sygnaturą akt sprawy wpisany był zastaw rejestrowy pod danym numerem pozycji rejestru zastawów, wraz z podaniem daty jego wykreślenia oraz nazwy sądu, który wydał postanowienie o wykreśleniu tego zastawu.

§ 6 ust. 1 i 2 powyższego Rozporządzenia wskazuje, że Centralna informacja udziela informacji oraz wydaje zaświadczenia i odpisy z rejestru zastawów w formie papierowej lub elektronicznej na podstawie wniosków składanych na formularzach, o których mowa w § 8-10. Formularze wniosków są udostępniane w siedzibie centrali centralnej informacji oraz w ekspozyturach.

Sąd zauważył, że Komornik prowadził postępowanie przeciwko Spółdzielni (...), która była dłużnikiem. Komornik z centralnej informacji o zastawach rejestrowych mógłby jedynie, jak wynika z powyższych przepisów, uzyskać informację co do zastawcy, a zastawcą w sprawie był podmiot uprawniony do rozporządzania przedmiotem zastawu, czyli Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P., czyli podmiot, który nie był stroną w żadnym z postępowań egzekucyjnych (o sygn. KM 204/12 i 207/12). Spółdzielnia (...) zastawcą nie była. Ponadto, Komornik nie mógłby ograniczyć pytania wyłącznie do przedmiotu zastawu, musiałby wskazać zarówno przedmiot jak i podmiot zastawu, a takich informacji w toku wykonywania czynności egzekucyjnych jeszcze nie miał. O tym, że ładowarka jest przedmiotem zastawu Komornik powziął wiadomość w dniu 13 lutego 2012 r., od E. S. (2). Natomiast w przypadku braku informacji co do podmiotu i przedmiotu zastawu, pozwany Komornik, składając niekompletny, tj. bez wymaganych danych wniosek, i tak nie otrzymałby z centralnej informacji o zastawach rejestrowych żądanych informacji, lub uzyskałby informację negatywną.

Sąd wskazuje ponadto, że pismem z dnia 4 lutego 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowy w S. M. O. zwrócił się do Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów o wskazanie poszczególnych wpisów odnoszących się do Spółdzielni (...) w P.. W odpowiedzi na powyższe zapytanie, w piśmie z dnia 12 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów wskazał, że przedmiotowe zapytanie powinno zostać skierowane do Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych w W., gdyż Wydział Rejestru Zastawów Sądu Rejonowego Szczecin- Centrum nie dysponuje informacjami, o jakie zwrócił się Komornik.

Sąd wskazał, że w oparciu o dane w systemie ustalił, że Spółdzielnia (...) w P. nie była uczestnikiem postępowania w sprawach prowadzonych przez XIV Wydział Gospodarczy Rejestru Zastawów w Sądzie Rejonowym Szczecin- Centrum w Szczecinie okresie od 1 stycznia 2007 r. (data utworzenia Wydziału w Szczecinie) do dnia 12 lutego 2013 r.

Komornik zatem poczynił ustalenia co do Spółdzielni (...), natomiast po pozostałe informacje odesłano go do Centralnej Informacji o Zastawach Rejestrowych w W.. Tam jednakże, jak już wyżej wskazano, informacji tych Komornik również nie uzyskałby, gdyż ww. Spółdzielnia nie była zastawcą.

Komornikowi nie można zatem według Sądu postawić zarzutu naruszenia art. 805¹ § 1 k.p.c., wskutek czego powód miałby ponieść szkodę. Przede wszystkim, Komornik o ustanowieniu zastawu na ruchomości, jak już wyżej wskazano, dowiedział się na dzień przed licytacją (13 lutego 2012 r.) i nawet wtedy nie dysponował żadnymi dokumentami potwierdzającymi tę okoliczność. Poza tym, informacji co do osoby zastawcy Komornik i tak nie były w stanie uzyskać.

W związku z tym, pozwany jako Komornik nie miał obowiązku uzyskać z centralnej informacji o zastawach rejestrowych danych o tym, czy dłużnik jest zastawcą zastawu rejestrowego oraz kto jest zastawnikiem, albowiem wiadomym było, że dłużnik zastawcą nie był i Komornik nie otrzymałby jakichkolwiek danych.

Co więcej, jak słusznie wywodził pozwany, wspomniany art. 805¹ § 1 k.p.c. traktuje o „zawiadomieniu” zastawnika zastawu rejestrowego, czyli w realiach rozpoznawanej sprawy powoda - spółki (...), nie wskazując, w jakiej formie owo „zawiadomienie” miałyby nastąpić. Tymczasem Komornik, jak wynika z protokołu czynności z dnia 13 lutego 2012 r. (którego Komornik nie miał obowiązku sporządzić, a jednak sporządził) wynika, że E. S. (2) zapewnił go, że zawiadomił (...) o postępowaniu egzekucyjnym, jak wyżej wskazano, Komornik o tym, że do takiego zawiadomienia doszło mógł wnioskować również z tego, że E. S. (2) w toku czynności egzekucyjnych rozmawiał przez telefon, przekazując różnym podmiotom informacje o prowadzeniu przez Komornika czynności egzekucyjnych. Komornik miał zatem prawo sądzić według Sądu, że zastawnik - powód spółka (...) o zajęciu ruchomości wie.

Sąd wskazał dalej, że w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał zaistnienia podstawowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowanej, a mianowicie zaistnienia szkody.

Sąd wskazał, że powodowi - spółce (...) przysługuje wymagalna wierzytelność w kwocie 122.221,87 zł. jest to kwota, na którą powód (...) spółka z o.o. z siedzibą w P. sprzedał Spółdzielni (...) w B. towary (środki ochrony roślin, nawozy itd.), stwierdzona fakturami VAT, powołanymi w stanie faktycznym. To, że jest to wierzytelność wymagalna, wynika już § 7 ww. umowy handlowej z dnia 30 marca 2011 r., zgodnie z którym, umowa ta mogła zostać wypowiedziana przez (...) w każdym momencie, a zobowiązane opisane w § 1 stawało się natychmiast wymagalne w momencie wszczęcia egzekucji komorniczej wobec Stowarzyszenia (...) oraz Spółdzielni (...). Taka egzekucja niewątpliwie została wszczęta, a więc wierzytelność jest wymagalna.

Natomiast jak wynika z poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych, przede wszystkim w oparciu o zeznania Prezesa Zarządu spółki (...) G. C. jak zeznania członka Zarządu Spółdzielni (...) E. S. (2), powyższa kwota nie została do chwili obecnej powodowej spółce uiszczona. Mimo to powodowa spółka, nie podejmowała do tej pory żadnych czynności zmierzających do odzyskania tej kwoty - nie wzywano dłużnej Spółdzielni do zapłaty, nie dochodzono zwrotu należności na drodze postępowania sądowego, nie prowadzono egzekucji tej kwoty. Jest to zastanawiające, gdyż jest to kwota znaczna, poza tym brak jest informacji co do niewypłacalności Spółdzielni (...), co oznacza, że Spółdzielnia ma jakiś majątek i powód mógłby tę kwotę odzyskać. Żadne bowiem dowody zgromadzone w toku niniejszego postępowania nie wskazują na to, iżby egzekucja ww. kwoty wszczęta przeciwko Spółdzielni miałyby okazać się bezskuteczna. Powód nawet nigdy nie próbował kwoty tej „odzyskać” od Spółdzielni, a w niniejszym procesie niejako domaga się jej zapłaty przez pozwanego Komornika, twierdząc, że w związku z podjętymi przez niego czynnościami egzekucyjnymi utracił możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności.

Sąd nie podzielił stanowiska powoda.

Sąd wskazał, że istnieją w prawie cywilnym różne sposoby zaspokojenia spłaty należności - są to rozmaite umowy przewłaszczenia na zabezpieczenia, weksle, poręczenia itd. Natomiast ustanowienie zastawu rejestrowego jest sposobem tak mało popularnym, że dla Sądu zastanawiające jest, dlaczego powód wybrał taki właśnie, a nie inny sposób zaspokojenia swojej wierzytelności. Jak wynika z niniejszej sprawy powodowa spółka do datku nie skorzystała

z ustanowionego zabezpieczenia, a swoją wierzytelność względem Spółdzielni chce odzyskać od Komornika. Zapłata powyższego zobowiązania została zabezpieczona przez Stowarzyszenie (...) w P. właśnie wyżej opisanym zastawem rejestrowym na ładowarkę teleskopowej marki N. (...) nr seryjny (...), nr silnika (...), rok produkcji 2008, typ (...). Natomiast zgodnie z treścią § 1 i 2 umowy handlowej z dnia 30 marca 2011 r., zawartej z (...), zobowiązał się on sprzedać środki ochrony roślin i nawozy do łącznej wartości 120.000 zł z terminem zapłaty ustalonym na dzień 15 grudnia 2011 r. (§1 ust. 1), przy czym zamówienia na dostawy Stowarzyszenie (...) oraz Spółdzielnia (...). Zgodnie zaś z § 6 ust. 1 umowy o ustanowienie zastawu rejestrowego z 30 marca 2012 r., w przypadku nie wywiązania się zastawcy (Stowarzyszenia (...)) i Spółdzielni (...) ze zobowiązań wynikających z umowy, tj. braku zapłaty całej wierzytelności opisanej w § 1 do dnia 30 września 2009 r., zastawnik może zaspokoić swoje roszczenie poprzez przejęcie przedmiotu zastawu na własność (art. 22 ustawy o rejestrze zastawów i zastawie rejestrowym). W świetle powyższych postanowień umów, powód mógł zdaniem Sądu od co najmniej 1 października 2011 r. złożyć oświadczenie o przejęciu ładowarki na własność, dzięki czemu mógł zaspokoić swoje ewentualne roszczenie, ewentualnie po 15 grudnia 2011 r. dochodzić należnej mu zapłaty. Tymczasem oświadczenie o przejęciu ładowarki na własność powód złożył dopiero 13 kwietnia 2012 r. (już po jej sprzedaży w drodze licytacji). Powód zatem, z nieznanых przyczyn, nie skorzystał zatem z zaspokojenia swojej wierzytelności, które gwarantowała mu umowa o ustanowienie zastawu.

Sąd wskazał ponadto, że powód nie złożył także wniosku o ogłoszenie upadłości swojego dłużnika - Spółdzielni (...), co wskazuje jego zdaniem na to, że Spółdzielnia ta nadal ma możliwość zaspokajania swoich wymagalnych zobowiązań, stąd powód nawet obecnie może zaspokoić swoją wierzytelność, albowiem nic nie wskazuje na to, iżby Spółdzielnia była niewypłacalna, czy też, by taka niewypłacalność jej groziła.

Ponadto według Sądu także w wypadku wszczęcia postępowania egzekucyjnego wobec Spółdzielni (czego także powodowa spółka nie zrobiła), egzekucja należności powoda mogłaby okazać się skuteczna.

W ocenie Sądu powód nie wykazał zatem w niniejszym procesie, że na skutek działania pozwanego doznał szkody.

Powodowa spółka nie podjęła odpowiednich działań procesowych i nie przejawiała inicjatywy dowodowej zmierzającej do wykazania, że szkodę istotnie poniosła i to w deklarowanej przez siebie wysokości 112.500 zł. Poza bowiem dowodem z przesłuchania w charakterze strony Prezesa Zarządu powodowej spółki G. C., nie zorientowanego w sprawach spółki, powód nie przedstawił żadnych dowodów poniesionej szkody.

W sprawie zdaniem sądu nie ziściła się także kolejna przesłanka odpowiedzialności odszkodowawczej, a mianowicie adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym.

W realiach rozpoznawanej sprawy, według Sądu działanie pozwanego Komornika polegające na zajęciu w dniu 23 stycznia 2012 r. a następnie sprzedaży w dniu 14 lutego 2012 r., przedmiotowej ładowarki, w ocenie Sądu nie pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą, przede wszystkim dlatego, że szkoda w ogóle dla powoda nie powstała.

Sąd wskazał również, że powodowa spółka (...) miała możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności względem dłużnej Spółdzielni (...), nawet mimo dokonania zajęcia przedmiotowej ładowarki. W dalszym ciągu mogła bowiem na przykład dochodzić przed sądem swojej należności, czy też wszcząć postępowanie egzekucyjne, przyłączyć się do już toczącego się postępowania egzekucyjnego przeciwko Spółdzielni (...), czy też zgłosić się do podziału sumy uzyskanej z egzekucji.

Sąd zwrócił uwagę na fakt, że jak wynika z protokołu czynności z dnia 13 lutego 2012 r., czyli ze swoistego udokumentowania rozmowy pozwanego Komornika z E. S. (2), ten ostatni wskazał, że już zawiadomił powoda - spółkę (...) o czynnościach egzekucyjnych wszczętych przeciwko Spółdzielni (...). Na powyższe wskazuje też fakt, że E. S. (2) w trakcie tych czynności rozmawiał przez telefon z wieloma osobami, przy czym z dużą dozą prawdopodobieństwa, również z G. C., stąd też wysoce prawdopodobnym jest, że powód - spółka (...) dowiedziała się o postępowaniu egzekucyjnym względem Spółdzielni (...) wcześniej niż na to wskazuje, a mianowicie przed dniem 12 marca 2012 r. (tym bardziej, że powodowa spółka w wiarygodny sposób nie wykazała, że o egzekucji i zajęciu będącej przedmiotem

zastawu ładowarki dowiedziała się dopiero w tej dacie). Skoro więc powód powziął wiadomość o egzekucji, mógł się do niej przyłączyć.

W ocenie Sądu powodowa spółka nie może zasadnie twierdzić, że wobec braku zawiadomienia powodowej spółki o zajęciu przedmiotu zastawu, nie miała ona możliwości, jako zastawnik przedmiotowej ładowarki, obrony swoich praw chociażby poprzez wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego.

W tym miejscu Sąd przywołał stanowisko Sądu Najwyższego, który stwierdził, że w razie skierowania egzekucji do przedmiotu obciążonego zastawem, zastawnik może w drodze powództwa żądać zwolnienia tego przedmiotu od egzekucji, jeżeli zabezpieczona zastawem wierzytelność nie jest jeszcze w całości wymagalna.

Biorąc powyższe pod uwagę należało stwierdzić według Sądu, że ewentualne wytoczone przez powodową spółkę powództwo przeciwegzekucyjne okazałoby się bezzasadne, gdyż niezależnie od skierowania egzekucji do przedmiotu zastawu, w sytuacji, gdy powodowej spółce przysługiwała wymagalna wierzytelność (a tak jest w przedmiotowej sprawie), prawa powodowej spółki nie zostały naruszone z uwagi na dopuszczalność udziału zastawnika w podziale sumy uzyskanej z egzekucji.

W ocenie Sądu w opisaney wyżej sytuacji należy rokować, że ew. powództwo przeciwegzekucyjne zostałoby oddalone.

Według Sądu powód miał też inne możliwości dochodzenia swojego roszczenia od Spółdzielni, albowiem w żaden sposób nie było to uzależnione od egzekucji prowadzonej z majątku Spółdzielni (...) przez pozwanego Komornika, na rzecz innego wierzyciela.

Sąd zauważył, że sprzedaż ładowarki nie była warunkiem koniecznym poniesienia szkody przez powoda, takim bowiem warunkiem byłaby np. niewypłacalność dłużnej Spółdzielni i niemożność zaspokojenia roszczenia powoda względem Spółdzielni, a tego w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie wykazano.

W ocenie Sądu, to powód wykazał brak należytej dbałości o swoje interesy, nie dochodząc od 2011 r. do chwili obecnej od dłużnej Spółdzielni (...) swoich należności, lecz domagając się naprawienia rzekomo wyrządzonej mu szkody przez pozwanego Komornika.

Zdaniem Sądu, niniejsze powództwo jest podyktowane raczej aktem retorsji przeciwko pozwanemu Komornikowi, który wcześniej prowadził przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne, niż realizacją uzasadnionego interesu powoda, który przecież nigdy nie domagał się zapłaty swojej wierzytelności bezpośrednio od dłużnika. Realia rozpoznawanej sprawy wskazują według Sądu na to, że (...) niejako „darował” Spółdzielni (...) dług, po to, by następnie kwotę wynikającą z niezapłaconych faktur „odzyskać” w formie odszkodowania uzyskanego w niniejszej sprawie, od pozwanego Komornika, powołując się na rzekome naruszenia przepisów prawa, które w przedmiotowej sprawie nie miały miejsca.

Brak adekwatnego związku przyczynowego między szkodą (której w tej sprawie nie ma), a działaniem Komornika uwidacznia się zdaniem Sądu także w tym, że przepis art. 805¹ k.p.c., który rzekomo swoim działaniem miał naruszyć pozwany Komornik, w ogóle nie mógłby znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie, o czym także była już mowa powyżej.

Sąd podkreślił, że powód nie uprawdopodobnił, że gdyby nawet został przez Komornika poinformowany o zajęciu przedmiotu zastawu, to uzyskałby zaspokojenie swojej wierzytelności w kwocie 112.500 zł.

Wobec zatem braku spełnienia w niniejszej sprawie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego Komornika, powództwo, jako całkowicie bezzasadne, należało według Sądu oddalić.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 99 kpc.

Apelację od wyroku wniósł powód.

Zaskarżył go w całości i zarzucił mu:

1. naruszenie prawa materialnego, a to art. 805¹ § 1-4 k.p.c. poprzez jego niewłaściwą wykładnię polegającą na uznaniu, że:

- obowiązek zawiadomienia zastawnika zastawu rejestrowego o zajęciu przedmiotu zastawu może zostać dokonany przez dłużnika, co zwalnia komornika z obowiązku dokonania takiego zawiadomienia,
- ujawnienie w toku egzekucji zastawu rejestrowego w postaci informacji przekazanej przez dłużnika a niepotwierdzonej dokumentami, nie rodzi po stronie komornika obowiązku wstrzymania czynności egzekucyjnych w celu zweryfikowania tej informacji,
- to na dłużniku ciąży obowiązek zawiadomienia zastawnika zastawu rejestrowego o zajęciu przedmiotu zastawu, a niedochowanie przez niego obowiązku jest przejawem zaniedbania z jego strony, a nie rodzi żadnych obowiązków po stronie komornika,
- prowadząc egzekucję o świadczenie pieniężne przekraczające dwadzieścia tysięcy złotych komornik nie ma obowiązku uzyskania informacji kto jest zastawnikiem, a jedynie czy dłużnik jest zastawcą zastawu rejestrowego.

2. naruszenie prawa procesowego:

a) art. 233 k.p.c. poprzez niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że:

- dłużnik poinformował zastawnika o zajęciu przedmiotu zastawu, podczas gdy dłużnik wprost wskazał komornikowi, że zależy mu na ukryciu faktu wszczęcia egzekucji uwagi na możliwość rozwiązania umowy handlowej,
- komornik miał prawo przypuszczać, że Prezes Zarządu dłużnej Spółdzielni poinformował zastawnika o zajęciu przedmiotu zastawu, na podstawie tego tylko, że w trakcie zajmowania ruchomości Spółdzielni dużo rozmawiał przez telefon wymieniając przy tym imię „G.”, podczas gdy przedstawicielem zastawnika jest G. C., mimo, że E. S. (2) wskazał, że nie zna go na tyle dobrze, aby mówić mu po imieniu oraz, że ma kolegę G., do którego w tym dniu dzwonił,

b) sprzeczność istotnych ustaleń z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie poprzez przyjęcie, że:

- powódka nie wykazała przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej podczas, gdy spełnione są trzy przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej:
- zdarzenie powodujące szkodę: bezprawne działanie komornika polegało na naruszeniu obowiązku zawiadomienia zastawnika i sprzedaży przedmiotu zastawu przed zawiadomieniem zastawnika i upływem tygodniowego terminu,
- powstanie szkody: szkoda wyrządzona powódce jest następstwem zawinionego naruszenia przez pozwanego przepisu art. 805¹ k.p.c. Jej wysokość wynika wprost z faktury nr (...) z dnia 21 lutego 2012 r. i wynosi 112.500,00 zł. - za tę kwotę ruchomość została przejęta na własność, więc kwota ta stanowi należność, którą mogła uzyskać powódka, gdyby pozwany zawiadomił ją o skierowaniu egzekucji do tej ruchomości
- adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym: bezprawne działanie komornika w postaci zaniechania obowiązku zawiadomienia zastawnika zastawu rejestrowego o zajęciu przedmiotu zastawu doprowadziło do sprzedaży obciążonej ruchomości i uniemożliwienia powódce zaspokojenia jej wierzytelności w stosunku do zastawcy;
- Prezes Zarządu dłużnej Spółdzielni poinformował zastawnika o zajęciu przedmiotu zastawu, podczas gdy złożył on oświadczenie, że takiej informacji zastawnikowi nie przekazywał,

- dłużnik informację o zajęciu przedmiotu zastawu przekazał zastawnikowi w dniu 23 stycznia 2012 r., a komornikowi o istnieniu zastawu dopiero w dniu 13 lutego 2012 r., podczas fakt zawiadomienia zastawnika już w dniu 23 stycznia 2012 r., nie został potwierdzony żadnymi dowodami, a E. S. (2) zeznał, że w dniu 23 stycznia 2012 r. nie dzwonił do zastawnika,

c) art.252 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, mimo, że strona powodowa wykazała, że oświadczenie organu egzekucyjnego o tym, że dłużnik poinformował powódkę o zajęciu komorniczym jest niezgodne z prawdą poprzez przedłożenie oświadczenia przedstawiciela dłużnika z dnia 25 stycznia 2013 r.;

d) art. 328 k.p.c. poprzez niewskazanie przyczyn uznania za wiarygodny dokumentu w postaci protokołu z dnia 13 lutego 2013 r. mimo, że strona powodowa przedkładając oświadczenie przedstawiciela dłużnika z dnia 25 stycznia 2013 r. obaliła prawdziwość tego dokumentu.

W związku z powyższymi zarzutami powód wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie odmiennie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I instancji,

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II instancji.

W odpowiedzi na apelację pozwany jak i interwenient uboczny po stronie pozwanej Skarb Państwa – Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja powoda jest bezzasadna.

Zasadnie wskazuje Sąd I instancji, że podstawą ewentualnej odpowiedzialności pozwanego jest art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1991 r. o komornikach sądowych i egzekucji zgodnie z którym komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechania przy wykonywaniu czynności.

Szkoda powoda, a tym samym obowiązek jej naprawienia ma wynikać przez naruszenie przez pozwanego komornika art. 805 § 1 – 4 kpc.

Wskazać należy, że co prawda komornik dopuścił się do naruszenia tych przepisów, jednakże nie sposób uznać, że ich naruszenie skutkuje jego odpowiedzialnością.

W dacie dokonania zajęcia ruchomości – ładowarki N. (...) w siedzibie dłużnika w dniu 23 stycznia 2012 roku prezes dłużnika E. S. (2) potwierdził, że ładowarka ta stanowiła przedmiot jej własności.

Komornika o prawdziwości tych twierdzeń mogło przekonywać logo dłużnej spółdzielni zawarte na ładowarce (k.-420).

W związku z tym komornik w tej dacie nie miał żadnych podstaw do przyjęcia, że ładowarka jest przedmiotem zastawu.

Charakterystycznym jest, że prezes dłużnika E. S. (2) dopiero na dzień przed wyznaczoną licytacją na dzień 14.02.2012 roku tj. w dniu 13.02.2012 r. po przybyciu do siedziby komornika oświadczył, że ładowarka stanowi zastaw ... środki ochrony roślin oraz nawozy na rzecz powodowej spółki (...).

W czasie tej wizyty prezes dłużnika, nie przedstawił jednak żadnych dowodów, dokumentów mających potwierdzić tę okoliczność (k.-43).

Sąd I instancji ustalił i przyjął, że zawiadomienie przez prezesa dłużnika prezesa powodowej spółki o zajęciach ruchomości objętej zastawem zwolniło pozwanego od tego obowiązku.

Podzielić jednak należy zarzut apelującego, że art. 805¹ § 1 kpc z obowiązku tego, nawet przy przyjęciu dokonania zawiadomienia zastawnika – powoda przez prezesa dłużnika o zajęciu ruchomości objętej zastawem pozwanego z tego obowiązku nie zwolnił.

Przepis art. 805¹ § 1 kpc jest w swej treści jednoznaczny i nie daje podstaw do innej interpretacji.

Podzielić również należy zarzut apelującego, że pozwany powinien również uzyskać z centralnej informacji o zastawach rejestrowych w sytuacji gdy prowadzi egzekucję o świadczenie przekraczające dwadzieścia tysięcy złotych, dane o tym czy dłużnik jest zastawcą rejestrowego oraz kto jest zastawnikiem (art. 805¹ § 2 kpc).

Niespornym jest, że pozwany czynności tych nie dokonał, co nie świadczy automatycznie o odpowiedzialności pozwanego.

Powód w apelacji pomija jednak bardzo istotny, związany z powyższymi okolicznościami fakt, że pozwany nie posiadał wiarygodnych informacji o osobie zastawcy, a informacja ta była jemu niezbędna do uzyskania danych z centralnej informacji o zastawach rejestrowych.

Wątpliwości komornika co do objęcia ładowarki zastawem w sposób uzasadniony mogła budzić postawa prezesa dłużnika, który jednoznacznie potwierdził, w dacie zajęcia w dniu 23.01.2012 roku, że ładowarka stanowi własność dłużnika, nie podnosząc, że jest objęta zastawem. O powyższym poinformował komornika dopiero na dzień przed licytacją, nie powołując się przy tym na żadną dokumentację, a nie było żadnych przeszkód w jej przedstawieniu.

Komornik postawę dłużnika w tej sytuacji mógł odebrać jako zabiegi zmierzające co najmniej do utrudnienia licytacji, tym bardziej, że prowadził już wcześniej postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi. Z tego powodu zapewne nie odstąpił od licytacji (art. 805⁹ § 4 kpc).

Brak wiarygodnych informacji o osobie zastawcy była niezbędna do uzyskania danych z centralnej informacji o zastawach.

Sąd I instancji w związku z zarzutami naruszenia art. 805¹ § 1-4 kpc wskazał jednak, co bardzo szczegółowo ustalił i uzasadnił, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 1996 roku o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz.U. 2010.01.08.), a przede wszystkim zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 1997 roku w sprawie ustroju i organizacji centralnej informacji o zastawach rejestrowych oraz szczegółowych zasad udzielania informacji, wydawania odpisów i zaświadczeń, a szczególnie jego § 5 nie uzyskałby wymaganych dla realizacji art. 805¹ § 1 i 2 kpc informacji zarówno co do osoby zastawnika jak i zastawcy.

W związku z tym, że Sąd I instancji szczegółowo i prawidłowo odniósł się do powyższych kwestii w uzasadnieniu (k. – 552-554), Sąd odwoławczy za zasadne uznał odstąpienie od powielania tych ustaleń i rozważań.

W związku z tym, zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 805¹ § 1-4 kpc aczkolwiek usprawiedliwiony z formalnego punktu widzenia, w realiach niniejszej sprawy nie można uznać za dający podstawę do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego.

Wskazać bowiem należy, że nie każde naruszenie prawa będzie stanowiło podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej, ale jedynie takie, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym

następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 roku, sygn.. III CSK 243/09, Lex nr 852665).

Zatem, mimo formalnego naruszenia przez pozwanego art. 805¹ kpc, nie może on ponosić odpowiedzialności, gdyż brak realizacji tego przepisu nie był możliwy w sytuacji gdy z przyczyn niezależnych od niego nie dysponował dokumentami potwierdzającymi ustanowienie tej okoliczności (niezależnie od tego, że ustanowienia zastawu na ruchomości dowiedział się na dzień przed licytacją). Nadto w realiach niniejszej sprawy informacji co do osoby zastawcy z przyczyn wyżej wskazanych pozwany i tak nie mógłby uzyskać z przyczyn uprzednio wskazanych .

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Zgłaszając ten zarzut powód przedstawia swoją wersję zdarzeń, nie wskazując na czym miałyby polegać naruszenie jego przesłanek.

Zarzut naruszenia art. 233 kpc można bowiem uznać za skuteczny jedynie wtedy, gdyby apelujący wykazał, że wadliwe ustalenia będące konsekwencją błędnej oceny dowodów wynikają z naruszenia przez sąd orzekający uznanych reguł interpretacyjnych oraz braku logicznego wiązania faktów z niezrozumieniem wynikających z nich treści, czego jednak apelujący nie wykazał.

Wbrew zarzutowi sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd I instancji wykazał brak przesłanek odpowiedzialności pozwanego.

Do braku w realiach niniejszej sprawy zaskarżenia wydarzenia wyrządzającego szkodę Sąd odwoławczy odniósł się wyżej.

Zasadnie przyjął Sąd I instancji również brak wykazania szkody.

Powód posiadał wobec dłużnika wymagalną wierzytelność na kwotę 122.221,87 złotych z tytułu dostawy dłużnikowi środków ochrony roślin i nawozów.

Zgodnie bowiem z § 1 umowy z dnia 30 marca 2011 roku zawartej między powodem a dłużnikiem i Stowarzyszeniem (...) zobowiązanie do wyżej wymienionej kwoty stawało się natychmiast wymagalne w przypadku wszczęcia egzekucji komorniczej wobec dłużnika lub Stowarzyszenia.

Postępowanie egzekucyjne wszczęto wobec dłużnika w dniu 12 stycznia 2012 roku (Km. 204/12).

Z umowy z dnia 30 marca 2011 roku zawartej między powodem jako zastawnikiem a Stowarzyszeniem (...) – jej § 6 wynika, że wobec faktu zapłaty całej wierzytelności do dnia 30 września 2011 roku zastawnik (powód) mógł zaspokoić swoje roszczenie poprzez przejęcie przedmiotu zastawu na własność czego nie uczynił, mimo, że wierzytelność nie została uiszczona.

Zgodnie z tą umową powód mógł zatem przejąć ładowarkę w dniu 1 października 2011 r. lub po 15 grudnia 2011 r. dochodzić należnej zapłaty.

Dłużnik do chwili obecnej nie ogłosił upadłości co daje podstawy do przyjęcia, że jest wypłacalny.

Powód nie przejął przedmiotu zastawu na własność, nie wniósł pozwu przeciwko dłużnikowi o zapłatę, nie wykazał, że dłużnik jest niewypłacalny i nie ma innego majątku mogącego podlegać egzekucji.

Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska powoda, że brak podjęcia powyższych działań jest przywilejem powoda a nie jego obowiązkiem zmierzającym do zapewnienia obrony swoich uzasadnionych interesów.

Tym samym powód mimo twierdzeń zawartych w jego piśmie z dnia 19 stycznia 2012 r. (k. – 116-121) nie wykazał, że nawet obecnie nie ma możliwości dochodzenia i wyegzekwowania wymagalnej kwoty.

Przesłanka powstania szkody, której co podkreślić należy, nie przesądzałoby jeszcze o powstaniu odpowiedzialności, można byłoby rozważać za uzasadnioną co do zasady w przypadku gdyby powód wykazał, że ładowarka była jedynym realnym składnikiem z którego mógł się zaspokoić i jej zbycie pozbawiło go zaspokojenia.

Powód okoliczności tych jednak nie wykazał.

Powód nie wykazał również adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym, chociażby z tego powodu, że nie wykazał szkody ani jej wysokości.

Niezależnie od tego wskazać należy, że powód w pozwie wskazywał, iż związek ten jest wykazany, gdyż w przypadku gdyby zastawnik został poinformowany o zajęciu przedmiotu obciążonego zastawem przez komornika, wówczas mógłby wytyczyć powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji.

Jednakże jak zasadnie wskazuje Sąd I instancji, co było przedmiotem wcześniejszych rozważań cała wierzytelność powoda mając na uwadze zapisy obu umów z 30 marca 2011 roku była wymagalna.

Skoro zatem powodowi przysługiwała wobec dłużnika wierzytelność wymagalna, to skierowanie egzekucji do przedmiotu zastawu nie narusza prawa zastawnika (powoda) ze względu na dopuszczalność udziału zastawnika w sumie uzyskanej z egzekucji, a zatem powództwo przeciwegzekucyjne byłoby bezskuteczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2004 r., sygn.. V CK 241/03, 09NC 2005/3/46). Wskazać należy, że egzekucja dotyczyła nie tylko ładowarki, ale również szeregu maszyn. W związku z tym uznać należy, że powód nie wykazał, że gdyby nie działalność komornika z których wywodzi szkodę to uzyskałby dochodzoną kwotę 112.500 złotych.

Zarzut naruszenia art. 252 kpc w związku z art. 232 kpc jest bez znaczenia dla istoty sprawy, skoro niezależnie od tego czy prezes dłużnika E. S. (2) zawiadomił rzeczywiście powoda o zajęciu ruchomości czy też nie (k. – 79v), nie zdejmoowało to obowiązku zawiadomienia o powyższym przez komornika w trybie art. 805¹ § 1 kpc, o czym Sąd odwoławczy rozważał uprzednio.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 328 kpc.

Zarzut naruszenia art. 328 kpc (z uzasadnienia zarzutu wynika, że apelujący skarży naruszenie art. 328 § 2 kpc) może stanowić skuteczną podstawę do jego sformułowania jedynie wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów bądź zawiera tak oczywiste braki, które uniemożliwiają jego kontrolę.

W niniejszej sprawie nie sposób przyjąć, by uzasadnienie Sądu I instancji cechowało tego rodzaju wady.

Wskazać należy, że zarzut ten dotyczy jedynie zdaniem apelującego niewskazania przyczyn uznania za wiarygodny przez Sąd I instancji dokumentu w postaci omawianego wyżej protokołu z 13 lutego 2013 r. (k. – 79v), co nie miało znaczenia dla istoty sporu, ze względu na uprzednie rozważania Sądu odwoławczego zwłaszcza z art. 805¹ § 1 kpc.

W tej sytuacji Sąd Apelacyjny mając powyższe rozważania na uwadze, oddalił apelację powoda jako bezzasadną na podstawie art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach Sąd Apelacyjny oparł w stosunku do pozwanego na podstawie art. 98 kpc w związku z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 490).

Orzeczenie o kosztach w stosunku do interwenienta ubocznego – Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa Sąd Apelacyjny oparł na podstawie art. 99 kpc i 107 kpc w związku z § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia

przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 461).

SSA E.Skotarczak SSA M.Iwankiewicz SSA M.Sawicka